

19de November 1915

Edward Mattson

1 december 1915

Innehåll

Hoppet.	3
William Busky säger Hillström är oskyldig.	4
Hiltons begäran villfares ej.	4
Kamrater med stridslust - verkliga kamrater.	4
Natten - den långa väntans och spänningens natt.	5
Dödsbudet.	5

"Mina herrar, jag dör med ett rent samvete. Jag gjorde aldrig något orätt i mitt liv. Jag dör som stridsman, ej som en stackare. Välan, jag går. Farväl!" "Ge fyr!" Josef Hillströms sista ord.

Hoppet.

Då president Wilson den 17 november för andra gången gjorde guvernör Spry av staten Utah uppmärksam på, att ta i noga övervägande den Hillströmska affären, innan han gick åstad och lät mörda honom, kunde man ej frigöra sig från ett litet svagt hopp att Hillströms liv måhända skulle räddas. Dock var man ej säker, då man ju på förhand visste vad slag av fördomsfulla tjurhuvuden vederbörande myndigheter i staten Utah voro.

De hade ju förut så tydligt demonstrerat, att om vittnena mot Hillström än voro av ytlig och slamsig art, betydde föga. Hillströms liv ville och skulle de göra slut på.

De gnedo sina händer i förtjusning, och det vattnades i munnen på dem, då de tänkte på morgonen den 19 november. De skulle då på galaföreställning och se den unge revolutionärens friska röda blod strömma ut ur hans kropp, ned på marken och göda den förtorkade sanden på fängelsegården, efter det 4 kulor från 5 uslingars gevär genomborrat vår väns unga hjärta. Och de skulle själva förvissa sig om att han vore riktigt stel, död. Skönt!

Som sagt, man var ju ej alldeles säker på Hillströms liv eller död. Men så kom då eftermiddagen den 18de, då guvernören just haft sin middag, och mådde gott, telegraferade han till presidenten ett svar av innehåll:

Nej! Inget uppskov. Hillström måste dö i morgon bittida.

Till varje klassmedveten revolutionär kom detta svar ej överraskande. Och man ställde ögonblickligen steget mot förenings- och möteslokalerna, för att överlägga om vad som var att göra, som ett sista försök att rädda Hillström.

Som alla organisationer, med undantag av I. W. W., äro mycket tungrodda apparater och ej det minsta böjliga; medlemmarna ej i besittning av tillräcklig initiativkraft; mycket disciplinerade så de ej våga eller kunna skrida til handling förr än ett förslag först gått igenom alla labyrinter, blivit behörigen och tillbörligen diskuterat, ventilerat och - sanktionerat av herrar och mästare, kunde man ej vänta något spontant uttryck med dito handling från andra än I. W. W.-organisationen.

Så blev det ock. 1½ timma efter guvenörens svar till presidenten blev känt, var ett demonstrationståg genom gatorna i full gång. Genom banéren - ett halvt dussin, vilka voro förfärdigade i hast - uppmanades folket att handla, att rädda Josef Hillströms liv.

Något tillståndsbevis från polisen för demonstrationen begärdes ej, ej håller sökte polisen att hindra demonstranterna. - Orsaken? - Kanske insågo de det skulle varit till deras nackdel att blanda sig i leken då sinnena voro så upprörda, då alla revolutionära arbetare hade Hillströms bild för ögonen. - Man kunde ju tydligt se honom, där han satt i en fängelsehåla, där, varest ljuset under hans sista natt skulle brinna för honom hela natten, där, varest dödslockan redan var placerad över honom. Kanske, säga vi, var polisen klok nog att hålla sig lugn.

Under demonstrationen, och hela natten, hållregnade det. Liksom om onda makter denna natt stodo i guvenörens tjänst för att leda folkets tankar bort från det ruskiga mord han stod i begrepp att utföra. Som om regn och storm skulle hava makt att hindra demonstranterna eller försätta dem i misstämning!?

Det var ett hotande, bullersamt tåg detta, som drog genom gatorna, som vid varje tvärgata och publika platser utropade med tordånsstämmor 3-faldiga hurrarop för Josef Hillström, samt uppmanade folket att handla. Det var ju endast 9-10 timmar kvar till soluppgången.

Möte gick av stapeln i I. W. W. stora lokal. Talen voro korta och kraftiga. Lokalen var packad.

William Busky säger Hillström är oskyldig.

Efter mötets slut, men med majoriteten av deltagarna kvar i lokalen, hör man en ung arbetare säga till en grupp omkringstående att "Hillström är oskyldig. Jag vet det, ty jag var tillsammans med honom från 2 e. m. till 10 på kvällen den dagen handl. Morrison och hans son blevo mördade. Mordet skedde kl. 9, en timma före jag skildes från Hillström."

Möte

I hast avhölls ett möte av endast medlemmar av I. W. W.

Buskey, vilken ej är och han aldrig varit medlem av I. W. W., fördes fram för mötet, där han korsfrågades. Efter frågorna, vilka han besvarade, enligt mitt begrepp öppet och med övertygelse, förklarade han sig villig att svärja ett intyg att vad han hade sagt var sanning.

En kommitté tog honom till polishuvudkvarteret. Då ingen notarie påträffades där anskaffades en dylik i hast. William Busky svor sitt intyg. Det löd och lyder:

"Jag, William Busky, högtidligen svär att den tionde januari 1914, var jag tillsammans med en Josef Hillström oavbrutet från kl. 2 e. m. upptill kl. 10 e. m., vid Murray, Utah, och att vi även mottogo "rustling cards" (kort som ger dem rätt att uppsöka de olika förmännen för förfrågan om arbete) av en förman vid namn Hines vid Murrays smälta.

När Hillström skildes vid mig kl. 10 e. m. den kvällen, hade han ej fått något skottsår."

Undertecknad

William (X) Busky.

Vittnen: John Jetourmy, Harry Feunberg, John Cicoria.

Notarius publicus.

Hiltens begäran villfares ej.

(Om Hiltens begäran om 10 dagars uppskov, sammanträdet och beslutet, fingo vi ej veta förr än Hillström redan var död.)

Guvernören tillsammans med benådningsnämnden i Salt Lake City hade ett kort sammanträde och beslutade, att ej fästa något avseende vid detta telegram, enär, som de sade, detta endast var ett försök att få domen uppskjuten. Hillström skall skjutas denna dags morgon, förklarade de.

Kamrater med stridslust - verkliga kamrater.

Vilken revolutionär man eller kvinna med ett varmt för rättvisa klappande hjärta kunde sova denna natt!? Det var ej tanke på dylikt. Vi stannade därför i lokalen. Redan från bittida på kvällen började protesttelegram - ett varje timma - att avsändas till presidenten och guvernören. Efter kl. 3 på morgonen avsändes ett varje halvtimma. Någon timma efter Buskys intyg var sänt sändes ett telegram till presidenten, av lydelse: Ni kan rädda Hillströms liv om Ni har ryggrad nog därtill."

Till Spry ett av lydelse: "Ni kommer att bli ansvarig för mordet på Hillström."

Hillströms sänger sjöngs hela natten. Detektiver sökte komma in i lokalen för att "snoka" omkring, men de blevo obarmhärtigt visade på dörren med beskedet, att lokalen endast var för ärliga arbetare. En polissergeant med två konstaplar infunno sig och fordrade tystnad, men då ingen lyssnade till dem, och de funno sig absolut ignorerade, försvunno de utför trappan och bort i någon gränd, skamsna. Ej håller de tycktes ha lust att leka med elden.

Natten - den långa väntans och spänningens natt.

Natten var lång. Man räknade minuterna. Timmarna gled så sakta förbi. (Vi hade bett organisationen i Salt Lake City att meddela oss om någon ändring av något slags inträdde, på grund av Buskys intyg).

Dödsbudet.

Ingenting fingo vi veta förr än på morgonen. Samtidigt som tidningarna meddelade kom telegram från organisationen i Salt Lake City. Det lød: "Hillström avrättad kl. 7:42 f. m. mera sedan".

Telegrammet och tidningen lästes högt av en kamrat. Då han var färdig sade ingen ett ord.

Somliga sökte dölja ansikten - bak någon pelare eller på annat sätt. Andra sågo på varandra med stora, djupa, mörka tårfyllda ögon.

Var detta att undra över!? De voro ju känsliga själar allesaman. Män med stora, varma hjärtan.

Mord! Mördare!

Tystnaden var dock endast ögonblicklig, ty som om alla i samma stund tänkte och kände lika, hördes ett unisont, "mord! mördare! Fega stackare!" "Spill ej tid med att sörja - organisera."

Enligt natttidningarna voro ovanstående ord, Hillströms sista till sin vän, W. D. Haywood i Chicago. Och sådana ord glömmes aldrig. Tåren i ögat torkades bort. Med innerlig övertygelse och fast beslutsamhet gävo dessa allvarliga revolutionära män varandra ett löfte, som de aldrig svika. Det var: **Organisera! Organisera! och åter organisera! Kämpa med mera beslutsamhet än någonsin, för ett samhällssystem sådant som revolutionären, konstnären, martyren och vännen, Josef Hillström kämpade för, och drömde om, då han diktade

"Workers of the world awaken!
Rise in all your splendid might;
Take the wealth which you are making
It belongs to you by right.
No one will for bread be crying
We'll have freedom, love and health
When the grand Red Flag is flying
In the workers' commonwealth."

Vi skola i ett följande återkomma. Vi ha mera att tala om i förening med Hillström, med framtiden och vad densamma bär i sitt sköte om vi ej snart organiserar oss för gemensam handling.

Edward Mattson.
Seattle, Wash.

Det Anarkistiska Biblioteket

Edward Mattson
19de November 1915
1 december 1915

Allarm december 01 1915

sv.anarchistlibraries.net